

Dlouhá 609/2

— V budově, kde tehdy sídlila družstevní záložna Svépomoc, začala 5. května úřadovat Česká národní rada. Po vypuknutí bojů se přesunula na Nákladové nádraží Žižkov a po dalších přesunech, kdy krátce sídlila v prostorách družstva Včela na Tylově náměstí či ve Vinohradském pivovaru, zakotvila nakonec v Bartolomějské ulici.

— Vojenským velitelem Prahy byl jmenován velitel výsadku Platinum-Pewter Jaromír Nechanský, jeho zástupcem generál Karel Kutlvašr. Právě tito dva vojáci organizovali a koordinovali vojenské akce na území Prahy.

Jednání ČNR. Zády generál Kutlvašr, v předklonu Jaromír Nechanský.

Česká národní rada (uprostřed Albert Pražák, po jeho pravici Josef Smrkovský, po levici Josef Kotrlý a Jaromír Nechanský)

Dlouhá 924/8

— Zde má pamětní desku úředník Jaroslav Mikeš (nar. 3. 4. 1901), který žil na Vinohradech ve Škrétově ulici 43/4. Padl 6. května při bojích o Staroměstské náměstí. Podle svědka, jímž se stal obchodník Bohumil Mareš (nar. 16. 5. 1912), se společně ukryli před německou palbou v tomto domě, a když jej chtěli opustit, byl Jaroslav Mikeš zasažen střelbou pravděpodobně z protějšího domu⁶² směrem k Staroměstskému náměstí. Byl na místě mrtev, Bohumil Mareš vzal jeho věci k sobě a po válce je odevzdal úřadům. Jaroslav Mikeš byl vyznamenán Čs. válečným křížem 1939 in memoriam⁶³ a je uložen na Vinohradském hřbitově na čestném pohřebišti padlých během druhé světové války.

Pamětní deska
v Dlouhé ulici

Dlouhá 743/9

— Před domem, ve kterém bydlel, padl 6. května obchodní zástupce Rudolf Lion (nar. 21. 2. 1889). Je pohřben na čestném pohřebišti padlých na Ďáblickém hřbitově.

Dlouhá 705/16

— Na tomto místě položil 5. května život knihař Milan Mikulecký (nar. 25. 9. 1919) z Břevnova, kde bydlel v Bělohorské ulici č. 809/208. Svému zranění podlehl o den později v Nemocnici Milosrdných bratří na Františku. Byl vyznamenán Čs. válečným křížem 1939 in memoriam.⁶⁴

62 Dlouhá 612/6, dnes je v domě kavárna Domeček.

63 Osobní věstník čs. ministerstva národní obrany, 8. 6. 1946, č. 57, str. 644.

64 Tamtéž, str. 653.

Dlouhá 727/41

— Na rohu s Hradební ulicí utrpěl 5. května Jaroslav Vořechovský (nar. 7. 2. 1898) průstřel hrtanu. Zaměstnanec Tesly Hloubětín,⁶⁵ který bydlel kousek od tohoto místa na Starém Městě v Haštalské 756/17, zemřel na následky zranění 7. května na klinice na Karlově náměstí. Byl vyznamenán Čs. válečným křížem 1939 in memoriam.⁶⁶ Pochován je v rodinném hrobě na Olšanských hřbitovech.

Vzpomínka na Jaroslava Vořechovského

Hrob Jaroslava Vořechovského na Olšanech

Dražického 65/1

— V tomto domě žil s manželkou Marií vysoký úředník ministerstva železnic JUDr. Odolen Konstantin Grégr (nar. 12. 3. 1888), který byl synem Dr. Julia Eduarda Grégra (1831–1896), známého českého novináře a politika, jenž byl vydavatelem *Národních listů*. Udržoval blízké styky s okupanty a byl podezřelý z kolaborace.⁶⁷ Za nejasných okolností byl 5. května na nezjištěném místě těžce zraněn a téhož dne zemřel ve Všeobecné nemocnici.⁶⁸

⁶⁵ Je uveden na památníku padlých, který stojí v areálu Tesly na Poděbradské ulici.

⁶⁶ Osobní věstník čs. ministerstva národní obrany, 2. 8. 1947, č. 58, str. 490.

⁶⁷ Zpravodaj obecního úřadu Měslovice. XVIII/1, únor 2012, str. 2.

⁶⁸ Utrpěl průstřel břicha.

Dušní 9/9⁶⁹

— Zde sídlil 1. policejní revír patřící pod I. policejní úsek, jenž se nacházel v Jindřišské ulici 941/24. Právě sem svolal přibližně v jedenáct hodin 5. května jeho velitel štabní kapitán Alois Brázda všechny muže a oznámil jim, že vypuklo povstání. Alois Brázda byl za svoji následnou činnost během povstání po válce vyznamenán Čs. medailí Za chrabrost před nepřítelem.⁷⁰

Elišky Krásnohorské 11/4

— Na tomto místě byl zasažen 6. května student a junák Radomil Malý (nar. 28. 3. 1929),⁷¹ který v této ulici bydlel v čísle 955/5. Byl přenesen do ošetrovny v Nové radnici, ale následkům zranění zanedlouho podlehl. Dne 11. května jej zde identifikovala matka Růžena Malá.

Pamětní deska Radomila Malého

Elišky Krásnohorské

— Přímo před vchodem do kostela sv. Ducha byl 5. května zasažen zezadu do hlavy technický úředník Vladislav Neužil (nar. 3. 10. 1923) bydlící na Starém Městě v Husově ulici 230/14. Snažil se z místa uniknout, ale byl zasažen ještě několika dalšími výstřely. Byl sice přenesen na ošetrovnu v Nové radnici, ale zde krátce nato zemřel. Po skončení bojů jej identifikoval otec Vojtěch Neužil. Jeho jméno je připomenuto i na pamětní desce profesorů a studentů Střední průmyslové školy na Smíchově v Preslově ulici. Je pohřben v rodinném hrobě na Olšanech.

Krátce po skončení bojů vznikl tento pomník.

69 Tehdy Dušní 891/9.

70 Osobní věstník čs. ministerstva národní obrany, 6. 3. 1946, č. 23, str. 232.

71 Byl včítet 18. střediska Junáka v Praze.

Gogolova⁷²

— Telefonista a voják v záloze František Běhan (nar. 23. 9. 1910), jenž bydlel v Košířích v Pivovarské ulici 52,⁷³ padl 5. května na Hradčanech v této ulici nedaleko Kramářovy vily.⁷⁴ Byl vyznamenán Čs. válečným křížem 1939 in memoriam.⁷⁵ Uložen je v rodinném hrobě na Malvazinkách. Jeho jméno je vzpomenueno i na pamětní desce v bývalé administrativní budově Dopravních podniků v Bubenské ulici.

František Běhan

Hrob Františka Běhana na hřbitově
na Malvazinkách

Havlíčková 1028/5⁷⁶

— Zde býval hotel Monopol, v němž bylo ubytováno několik desítek německých vojáků, kteří se však již v prvních chvílích povstání 5. května po delším vyjednávání vzdali. Povstalci tak získali zbraně a střelivo, které obdrželi především obránci Lidového domu a Masarykova nádraží. Celý komplex budov – tedy Lidový dům, hotel Monopol a hlavně Masarykovo nádraží – tvořil strategické místo. Ležel totiž mezi dvěma body, které drželi nacisté – právnickou fakultou, kde sídlilo velitelství SS,

⁷² Tehdy Kounicova.

⁷³ Dnes Starokošířská. Dům již neexistuje, stával v místech, kde je dnes zadní trakt s vjezdem novostavby č. 1270/97.

⁷⁴ Číslo 212/1.

⁷⁵ Osobní věstník čs. ministerstva národní obrany, 13. 4. 1946, č. 35, str. 369.

⁷⁶ Tehdy Jezdecká.

a karlínskými kasárnami,⁷⁷ kde byla rovněž silná a dobře vyzbrojená posádka disponující i obrněnými vozy. Kromě toho byl prostor v centru potenciálního směru odchodu německých vojsk na západ skrze Prašnou bránu a následně přes Vltavu.

- Pamětní deska na fasádě domu připomíná jména padlých, kteří své životy položili při boji o Masarykovo nádraží a okolní ulice a domy 5. května. Většina z nich zahynula či byla zraněna v době krátce po osmnácté hodině, když se stali obětí německého leteckého útoku.

- Stavební asistent Karel Bláha (nar. 12. 3. 1918), bydlel v Kunraticích v čísle 485.⁷⁸ Padl před č. 7 přibližně v 18.10. Po válce byl vyznamenán Čs. válečným křížem 1939 in memoriam,⁷⁹ jeho ostatky byly z hrobu v Kunraticích exhumovány a převezeny do rodných Chudenic na Klatovsku.

- Číšník Jindřich Dachovský (nar. 21. 7. 1911), který bydlel v podnájmu na Novém Městě v Truhlářské ulici 1519/25, padl u Masarykova nádraží.

- Student Luděk Drchal (nar. 3. 7. 1927), bytem Nové Město, Petrská 1171/21, byl rovněž okolo 18.10 zasažen výbuchem svržené letecké pumy. V kostele sv. Petra jej identifikovala sestra Blanka Drchalová, která bydlela na stejné adrese.

- Úředník Josef Fránek (nar. 10. 3. 1907), bytem Příbramská 140/4,⁸⁰ padl na stejném místě a ve stejnou dobu jako Karel Bláha. Je pohřben v rodinném hrobě na hřbitově v Nuslích.

- Na desce uvedené jméno Josef Hála z Prahy III. 30. letý, zřejmě patří dělníku Josefu Háhovi (nar. 19. 11. 1915), který žil na Malé Straně v Tomášské ulici 23/10. V Havlíčkově ulici byl těžce zraněn a svému zranění podlehl téhož dne v nemocnici. Po válce byl vyznamenán Čs. válečným křížem 1939 in memoriam⁸¹ a je pohřben v rodinném hrobě na Olšanech.

Karel Bláha

77 Tehdy Hindenburgova kasárna.

78 Na kunratickém hřbitově je jeho jméno uvedeno na desce pomníku nad společným hrobem padlých povstalců a rudoarmějců. Z kunratického čísla 485 je dnes Golčova 485.

79 Osobní věstník čs. ministerstva národní obrany, 9. 11. 1946, č. 105, str. 1260.

80 Dnes Prvního pluku 140/4.

81 Osobní věstník čs. ministerstva národní obrany, 3. 8. 1946, č. 71, str. 789.

— Řidič a vojín v záloze Josef Hlásek (nar. 9. 3. 1895),⁸² jenž má v kartě Eviden-
ce obětí Pražského povstání Oblastní kriminální úřadovny Praha⁸³ zapsáno jako
bydliště Pelhřimov, Pacův důl 34,⁸⁴ padl na Masarykově nádraží. Byl vyznamenán
Čs. válečným křížem 1939 in memoriam⁸⁵ a je pohřben na čestném pohřebišti pad-
lých na hřbitově na Malvazinkách. Zároveň jej připomíná i pomník ve Zlosyni.

— Prodavač Jaroslav Král (nar. 19. 3. 1909), který
bydlel s manželkou Boženou, jež jej v márnici
Vinohradské nemocnice 10. května identifiko-
vala, na Novém Městě, Na Poříčí 1070/9, padl
před Masarykovým nádražím. Byl vyznamenán
Čs. válečným křížem 1939 in memoriam.⁸⁶
Je pohřben v rodinném hrobě na Olšanech.

— Zámečník Václav Mencl (nar. 11. 8. 1910), žijící
na Novém Městě v Biskupském dvoře 1148/5,
padl okolo půl sedmé večer před Masarykovým
nádražím. Po skončení bojů jej v kostele sv. Pet-
ra identifikovala jeho snoubenka Marie Jarůško-
vá.⁸⁷ Byl vyznamenán Čs. válečným křížem 1939
in memoriam.⁸⁸

— Kolportér tisku Jan Paprskář (nar. 16. 8. 1885),
jenž bydlel v podnájmu na Novém Městě,
Na Poříčí 1038/6, padl přibližně v 18.10 před
domem č. 7.

— Expedient ČKD, svobodník v záloze Jaroslav Pařík (nar. 26. 4. 1918),⁸⁹ bytem
Těšnov 1059/1, padl nedaleko budovy Masarykova nádraží. Na prosektuře nemoc-
nice Bulovka jej identifikoval jeho bratr poručík Jindřich Pařík.⁹⁰ Byl vyznamenán
Čs. válečným křížem 1939 in memoriam.⁹¹ Je pohřben v rodinném hrobě na hřbitově
v Dáblicích.

Jaroslav Král

82 Na desce je špatně uvedeno příjmení jako Hláska.

83 Evidence je dostupná online viz [www. digitalniknihovna.cz](http://www.digitalniknihovna.cz)

84 Taková adresa ovšem neexistuje. Jde o spojení místa, kde se narodil – Důl u Prostějova (a také Pacova)
a čísla domu, kde bydlel ve Zlosyni, tedy obci ležící u Prahy mezi Veltrusy a Mělníkem.

85 Osobní věstník čs. ministerstva národní obrany, 3. 4. 1948, č. 22, str. 151.

86 Tamtéž, 2. 8. 1947, č. 58, str. 489.

87 Bytem Lysá nad Labem 1303, dnes Resslova 1303/22.

88 Osobní věstník čs. ministerstva národní obrany, 2. 8. 1947, č. 58, str. 489.

89 Je vzpomenut na pomníku padlých a umučených zaměstnanců ČKD, který stojí na prostranství mezi
Sokolovskou a Freyovou ulicí ve Vysočanech.

90 Bytem tamtéž.

91 Osobní věstník čs. ministerstva národní obrany, 20. 10. 1945, č. 42, str. 377.